

УДК 338.45:004:658(477)

Ханенко М.Б.¹

¹ аспірант Державного податкового університету

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасна економіка України функціонує в умовах тривалого воєнного стану, що створює безпрецедентні виклики для промислового сектору. Руйнування виробничої інфраструктури, розрив логістичних ланцюгів, дефіцит енергетичних ресурсів і трудових кадрів суттєво впливають на здатність промислових підприємств підтримувати безперервність діяльності та конкурентоспроможність. У таких умовах питання стійкості підприємств набуває стратегічного значення.

Одним із важливих факторів, що впливає на успішну адаптацію підприємств до кризових умов, є інформаційні технології, які не лише полегшують обробку і передачу інформації, але й надають інструменти для глибшого аналізу даних, прогнозування ринкових трендів, підвищення ефективності процесів та прийняття рішень на основі реальних даних [1].

В умовах сучасних викликів саме інформаційні технології виступають ключовим інструментом забезпечення стійкості та ефективного функціонування промислових підприємств.

Впровадження цифрових інструментів на промислових підприємствах України є важливим фактором підвищення їхньої конкурентоздатності та стійкості [2].

Інформаційні технології виконують функцію інтеграційної платформи, що забезпечує узгодження стратегічних, операційних та фінансових процесів. Вони сприяють формуванню нової організаційної культури, орієнтованої на швидке реагування на зміни зовнішнього середовища, а також підвищують здатність підприємств до відновлення після кризових подій.

У сучасній економіці інформаційні технології є основою, на якій формується конкурентоспроможність підприємств[3].

Серед основних напрямів використання інформаційних технологій у діяльності промислових підприємств варто виділити такі:

Автоматизація бізнес-процесів - дозволяє мінімізувати вплив людського фактора, скоротити операційні витрати та підвищити продуктивність. Використання роботизованих систем (RPA), ERP-рішень (SAP, Oracle ERP Cloud) та CRM-платформ забезпечує інтеграцію управлінських функцій, контроль ресурсів і збереження керованості підприємством.

Інтернет речей (IoT) розширює можливості моніторингу виробничих процесів у реальному часі, сприяючи оптимізації технічного обслуговування, підвищенню ефективності управління ресурсами та зменшенню простоїв обладнання.

Хмарні технології (AWS, Microsoft Azure, Google Cloud) забезпечують гнучкість, мобільність і безпечне зберігання даних, дозволяючи підтримувати безперервність діяльності навіть за обмеженого фізичного доступу до виробничих об'єктів.

Технології штучного інтелекту та аналітика великих даних забезпечують підвищення рівня цифрової стійкості підприємств. Вони дають змогу прогнозувати попит, оптимізувати логістичні процеси, оцінювати ризики та приймати управлінські рішення на основі масиву даних. Інструменти Power BI та Tableau формують інформаційно-аналітичну основу для стратегічного планування та моделювання сценаріїв.

Кібербезпека в умовах активізації кібератак набуває стратегічного значення. Комплексні рішення, що включають моніторинг, шифрування та автентифікацію, формують основу цифрової стійкості підприємства, запобігаючи витоку інформації та забезпечуючи стабільність функціонування інформаційних систем.

Цифрове дублювання (Digital Twin) - сучасний інструмент моделювання виробничих процесів у віртуальному середовищі, який дозволяє тестувати управлінські сценарії без ризику для реальних операцій. Ця технологія особливо актуальна для підприємств, що функціонують у зонах підвищеної небезпеки або мають складну виробничу структуру.

Цифрова трансформація бізнесу під час пандемії і на початку повномасштабного вторгнення продемонструвала свою ефективність та важливість в такі складні часи [4].

Інформаційні технології виступають системоутворювальним чинником забезпечення стійкості промислових підприємств України в умовах воєнного стану. Їхнє впровадження сприяє не лише підвищенню ефективності управління виробничими та логістичними процесами, але й формує основу для оперативного реагування на зовнішні виклики, мінімізації ризиків та забезпечення безперервності функціонування підприємств у кризових ситуаціях.

Цифровізація бізнес-процесів, використання аналітики великих даних, технологій штучного інтелекту, хмарних сервісів і систем кібербезпеки дозволяють підприємствам підвищити рівень адаптивності, оптимізувати структуру управління та покращити стратегічне планування. Комплексна інтеграція ІТ-рішень у виробничо-управлінську систему забезпечує формування цифрової стійкості як ключового елемента конкурентоспроможності промислового сектору.

Подальший розвиток ІТ-сфери, інвестиції у формування цифрових компетенцій персоналу та стимулювання інноваційної активності є необхідними передумовами підвищення ефективності цифрової трансформації промисловості. У перспективі саме цифрова стійкість визначатиме здатність українських промислових підприємств до відновлення, сталого розвитку та інтеграції в європейський економічний простір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іващенко Т., Іващенко А., Василець Н. Інформаційні технології як інструмент підтримки стійкості підприємств в умовах соціально-економічної нестабільності // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2025. - № 1 (226). - С. 55–63. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2025/226-1/7> (дата звернення: 06.10.2025).

2. Андросова О. Ф. Цифрові інструменти на промислових підприємствах України // Актуальні проблеми економіки. - 2025. - Т. 2, №1.- С.6-19.URL:https://eco-science.net/wp-content/uploads/2025/01/1.25.2._topic_Olena-Androsova-6-19.pdf (дата звернення: 07.10.2025).

3. Буяк Л. М., Семененко Ю. С. Інформаційні технології як інструмент підвищення економічної безпеки підприємств // Ефективна економіка: електрон. наук. фах. вид. - 2025. - № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9> (дата звернення: 07.10.2025).

4. Степаненко О., Канельська А. Фінансова стійкість підприємств в період воєнного стану: ризики, загрози, шляхи їх подолання // Підприємництво та інновації. - 2024. - № 33. - С. 123–130. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/33.21> (дата звернення: 08.10.2025).